

पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई या
कार्यालयामार्फत मोडी लिपी प्रशिक्षण वर्ग
आयोजित करण्यास व प्रती प्रशिक्षणासाठी
होणाऱ्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता
देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक - मपुवि-२०२४/प्र.क्र.१०७/सां.का.२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ३२.
दिनांक : २९ जुलै, २०२४

- वाचा : १. शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्रमांक - मपुवि २०२०/प्र.क्र.०५/सां.का.२,
दि.१७.०८.२०२०.
२. संचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक पुरा.संचा / संकलन / मोलिप्रव /
२०२४/बी-१०७, दि.१२.०८.२०२४.
३. उपसंचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक पुरा.संचा / संकलन / मोलिप्रव /
२०२४/बी-७४७, दि.२८.०६.२०२४

प्रस्तावना :

महाराष्ट्रात सुमारे १२ व्या शतकापासून ते २० व्या शतकापर्यंत राज्य कारभारात व व्यवहारात मोडी लिपीचा वापर करण्यात येत होता. त्यामुळे महाराष्ट्रातील ऐतिहासिक महत्वाचा दस्तऐवज आजही मोडी लिपीमध्ये उपलब्ध आहे. तथापि, सध्या मोडी लिपी वाचनाऱ्यांची संख्या नगण्य असल्यामुळे, कालबाह्य होत असलेल्या मोडी लिपीला पुनर्जिवित करून त्याचा इतिहासाचा विद्यार्थ्यांना उपयोग होण्यासाठी व शासकीय कार्यालयातील कागदपत्रांचे वाचन/लिप्यांतर होऊन त्याचा व्यावहारिक उपयोग होण्यासाठी संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये, प्रत्येक वित्तीय वर्षात प्रती महसूली विभागात एक याप्रमाणे सहा मोडी लिपी प्रशिक्षण वर्ग आयोजित करण्यास व प्रती प्रशिक्षण वर्गासाठी होणाऱ्या रु.५०,०००/- इतक्या खर्चास कायम स्वरूपी मान्यता देण्यात आली होती.

मात्र आता नागपूर, अमरावती, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर, पुणे, कोकण-१ व कोकण-०२ असे सात महसूली विभाग झाल्यामुळे प्रत्येक आर्थिक वर्षात प्रत्येक महसूली विभागात १ याप्रमाणे ७ महसूली विभागात प्रत्येकी १ याप्रमाणे एकूण ७ मोडी लिपी प्रशिक्षण वर्ग आयोजित करण्यास व वाढती महागाई व महसूली विभाग निहाय प्रशिक्षणाऱ्यांची वाढती संख्या यामुळे प्रती प्रशिक्षणासाठी यापूर्वी मंजूर करण्यात आलेला रु. ५०,०००/- इतका खर्च अपूरा पडत असल्यामुळे प्रती प्रशिक्षणासाठी रु. ७५,०००/- इतक्या अंदाजित खर्चास कायमस्वरूपी मान्यता देण्याची तसेच, प्रशिक्षणात सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या शालेय / महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी रु.३००/- आणि सर्वसामान्यांसाठी रु.६००/- इतके प्रवेश शुल्क आकारण्यास मान्यता देण्याची विनंती, संचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई यांनी उपरोक्त संदर्भ क्र. २ व ३ च्या पत्रान्वये केली आहे. त्यानुसार सदरहू प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

पुराभिलेख संचालनालयास प्रत्येक आर्थिक वर्षात प्रत्येक महसूली विभागामध्ये एक याप्रमाणे सात महसूली विभागात सात “मोडी लिपी” प्रशिक्षण वर्ग आयोजित करण्यास व प्रति प्रशिक्षण वर्गासाठी होणाऱ्या रु.७५,०००/- (रुपये पंच्याहत्तर हजार फक्त) इतक्या अंदाजित खर्चास या शासन निर्णयान्वये खालील अटीच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे :-

०१. प्रशिक्षण अभ्यासक्रमासाठी प्रशिक्षकांची निवड करताना, त्यांना मोडी लिपीबाबत माहिती व अनुभव असल्याची संचालकांनी खात्री करावी.
०२. मोडी लिपी प्रशिक्षण वर्गात सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या शालेय व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी रु.३००/- (रुपये तीनशे फक्त) व अन्य सामान्य व्यक्तींसाठी रु.६००/- (रुपये सहाशे फक्त) इतके प्रवेश शुल्क आकारण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. प्राप्त प्रवेश शुल्काची रक्कम संबंधित लेखाशिर्षाखाली जमा करण्याची व त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करण्याची दक्षता संचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई यांनी घ्यावी.
०३. पुराभिलेख संचालनालयाने संबंधित आर्थिक वर्षात आयोजित केलेल्या मोडी लिपी प्रशिक्षणाचा तपशील खालील तक्त्यात शासनास सादर करावा :-

अ.क्र.	वित्तीय वर्ष	प्रशिक्षण महसूली विभाग	प्रशिक्षणाचा कालावधी	प्रशिक्षणाचे ठिकाण	उपस्थित प्रशिक्षणार्थींची संख्या	प्रशिक्षणासाठी झालेला प्रत्येक खर्च (रु.)
१	२	३	४	५	६	७

०२. सदरचा खर्च “मागणी क्र. क्रमांक झेडडी-२, २२०५ कला व संस्कृती, १०४ पुराभिलेख (०१) (०२) पुराभिलेख कार्यालये (२२०५ १७९५) १३ कार्यालयीन खर्च” या लेखाशिर्षाखाली त्या त्या वित्तीय वर्षात उपलब्ध करण्यात आलेल्या मंजूर तरतूदीतून भागविण्यात यावा. प्रत्येक वित्तीय वर्षात सदर कार्यशाळेच्या अनुषंगाने आवश्यक अर्थसंकल्पिय तरतूद उपलब्ध करून घेण्यात यावी.

०३. संचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई यांना यासाठी नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून, त्यांना अथवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्यास या संबंधीच्या देयकावर स्वाक्षरी करण्यास प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

०४. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग क्र. वि.अ.प/२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग दोन, दि. १७ एप्रिल, २०१५ वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका-१९७८, भाग-एक, उप विभाग-तीन, अ.क्र.४, परिच्छेद २७ (२) (अ) नुसार प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या अधिकाराच्या अधिन राहून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२४०७२९११२३३७८६२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राने राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नंदा मा. राऊत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य) यांचे स्वीय सहायक, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. महालेखापाल लेखा परिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र -१, मुंबई
४. संचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई
५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
६. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
७. अवर सचिव / कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. निवडनस्ती/सां.का.२